

Kavyam Alankarasca

Programme(s) in which it is offered: B.A Sanskrit

Course Category: Core	Schedule of Offering: Odd
Course Credit Structure: 6	Course Code: —
Total Number of Hours: 5	Contact Hours Per Week: 6
Lecture: 5	Tutorial: 1
Practical: 0	Medium of Instruction: English/Sanskrit
Date of Revision: 27/09/2021	Skill Focus: Employability/Life Skills
Short Name of the Course: KA	Course Stream : Core
Grading Method: Regular	Repeatable: Credit
Course Level: Intermediate	

Course Description

संस्कृतभाषायाः साहित्यराशौ काव्यानि कविभिः, दार्शनिकैः, राजभिः, वैदिकाचारनिष्ठैः, रसिकैः इत्येवं सर्वैः अविप्रतिपत्त्या आद्रियन्ते । संस्कृतभाषाप्रवेशोऽपि काव्याध्ययनद्वारा एव क्रियते परम्परायाम् । प्रतिपाद्यवस्तुधर्मानुसारेण वैविध्यं भजन्तः तत्रत्याः प्रयोगाः भाषायाः सुन्दरं ललितं स्वरसं च रूपम् अध्येतॄणां परिचाययन्तीति तत्र कारणम् । इदं प्रयोजनं छात्राणाम् भाषायां व्युत्पित्सूनां भवति । अपरं च, अव्यहितान्दजनकतया काव्यानाम् उपादेयत्वं बुधैरुपगीयत एव । तदेवम् अनेकैः कारणैः उपादेयस्य कव्यस्य अध्ययनं B.A. संस्कृतम् इत्येतत्कार्यक्रमाङ्गतया छात्राणामत्र विधीयते ।

Course Introduction

छात्राणां भाषाप्रवेशं मनसि निधाय सुगमाः स्वरसाश्च गद्यरूपाः पद्यरूपाश्च गन्थभागाः अत्र पाठ्यतया निवेशिताः । ततः काव्यशोभाकराणाम् अलङ्काराणामपि कतिपयानां परिचयः अत्र कार्यते येन छात्राणां काव्यतत्त्वावगमने पदन्यासो भविष्यति ।

Course Objectives

अयं पाठ्यक्रमः इमानि प्रयोजनानि उद्दिश्य कल्पितः –

- छात्राणां भाषायाः स्वरसस्वरूपस्य परिचयः
- अधीतानां सन्धि-कारक-विभक्त्यादीनां व्याकरणांशानां प्रयोगस्य दर्शनम्
- पद्ये गद्ये च अन्वयोपकारिणः पदक्रमस्य कल्पने सामर्थ्यावाप्तिः
- छात्रेषु स्वरसप्रयोगेषु सामर्थ्यवर्धनम्
- विविधानां काव्यप्रकाराणां सोदाहरणः परिचयः
- छात्रेषु काव्यरसास्वादाने आसक्तेः वर्धनम्

Course Outcomes

1. After the successful completion of the course, the student will be able to understand about the principles of Indian aesthetic theory.
2. The students will be able to evaluate the poetic excellence of Kāvya-s in the light of dhvani theory.
3. Students will gain a critical appreciation of varied genres of poetry.

PO-CO Mapping

PO-CO Mapping Matrix

CO/PO Mapping	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8
CO1	✓	✓		✓				
CO2		✓		✓			✓	
CO3		✓		✓			✓	✓

Prerequisites and other constraints

संस्कृतभाषायाः सरलानां वाक्यानां स्थूलः परिचयः अत्र प्रवेशार्थं पर्याप्तो भवति ।

Pedagogy

अध्यापनं प्रायः प्रवचनरूपमेव भवति । तत्र सर्वस्याऽपि काव्यभागस्य पदच्छेदादिभिः सह सत्यामपेक्षायां भाषान्तरानुवादोऽपि कार्यते ।

Suggested Reading:

1. Ramayana of Valmiki-With Three Ancient Commentaries:- Tilaka of Rama, Ramayanasiromani of Sivasahaya and Bhusana of Govindaraja, Ed. Srinivasa Katti Mudholker, Pari-mal Publications, Delhi, 2020 (Only Second Canto)
2. The Raghuvamsa of Kalidasa : with the commentary (the Samjivani) of Mallinatha ; Cantos I-X ; edited with a literal English translation, copious notes in Sanskrit and English, and various readings &c. &c. by M.R. Kale
3. Śukanāsopadeśa available here <https://ia803404.us.archive.org/27/items/shuknasopadesh-ramnarayan-lal-arun-kumar/shuknasopadesh-hindi-translation-ram-narayan-lal-arun-kumar.pdf>

Evaluation Pattern

Evaluation Matrix

	Component Type	Weightage Percentage	Total Marks	Tentative Dates	Course Out-come Mapping
Continuous Internal Assessment (CIA) Components*	Assignments	10%		At the end of every module	1,2,3
	Mid-term Exam	10%		As per university schedule	1,3
	Class Tests	10%		Due on last day of the classes	1,2,3
	CIA Marks	30%			
	ESE		70%	100	As per university schedule

Module Sessions

Module 1: काव्यानां परिचयः

(5 Sessions)

Objectives:

- भारतीयवाङ्मये काव्यानां वैशिष्ट्यपूर्णस्य स्थानस्य अवगमनम्
- काव्यवाङ्मयस्य इतरेभ्यः विलक्षणत्वस्य परिचयनम्

Topics:

- काव्यं नाम किम्? सामान्याभिव्यक्तिः काव्याभिव्यक्तिः कथं भिन्ना भवति?
- कानि काव्याभ्यासस्य प्रयोजनानि? के अंशाः काव्यत्वकारकाः?

- काव्यभेदाः, प्रधानानि काव्यानि तत्प्रणेतारश्च

Reading material for this module will be prepared and provided by the course instructor.

Activity: Tutorials - Presentations/Quiz based on the module sessions.

Module 2: पद्यकाव्यप्रवेशः (रामायणस्य द्वितीयः सर्गः, अन्ये च सरसाः श्लोकाः) (30 Sessions)

Objectives:

- छन्दोबद्धायाः पद्यरचनायाः परिचयः
- पद्यकाव्यानां वैशिष्ट्यस्य अवगमः
- अन्वयानुसारेण पदानां क्रमेण योजनस्य अभ्यासः

Topics:

- वाल्मीकेः तमसातीरगमनम्
- तत्र क्रौञ्चं हतमवलोकयतः वाल्मीकेः उत्पन्ना करुणा
- स्वमुखाद् निःसृतेन पादबद्धेन श्लोकेन वाल्मीकेः विस्मयः
- वाल्मीकेः स्वाश्रमं प्रति गमनम्

Activity: Tutorials - Presentations/Quiz/Identifying Alankara-s based on the module sessions.

Module 3: प्रौढं पद्यकाव्यम् (रघुवंशस्य द्वितीयसर्गस्य चिताः 40 श्लोकाः) (30 Sessions)

Objectives:

- विविधशब्दगुम्फितस्य पद्यकाव्यस्य परिचयः
- अनेकसमाससहितानां पदानां तदर्थानां च परिचयः
- विविधानां छन्दसां परिचयः

Topics:

- सूर्यवंशवर्णनम् (प्रथमसर्गात्)

- वसिष्ठस्योपदेशः (द्वितीयसर्गात्)
- सिंहदिलीपयोः संवादः
- नन्दिन्याः वरप्रदानम्
- रघुवंशे प्रयुक्तानि छन्दांसि

Activity: Tutorials - Presentations/Quiz/Identifying Alankara-s based on the module sessions.

Module 4: गद्यकाव्यम् (कादम्बरीसंग्रहगतस्य शुकनासोपदेशस्य चिताः भागाः) (10 sessions)

Objectives:

- गद्यकाव्येषु विकीर्णानामपि पदानाम् अन्वयानुसारिणा क्रमेण योजनम्
- विविधानां पदानां विविधासु विभक्तिषु प्रयोगस्य परिशीलनम्
- लौकिकप्रयोगेभ्यः भिन्नानां काव्यप्रयोगाणाम् अवलोकनम्

Topics:

- उपदेशारम्भः
- लक्ष्म्याः चाञ्चल्यम्
- राजोपजीविना दोषाः
- राज्ञां दोषाः

Activity: Tutorials - Presentations/Quiz based on the module sessions.